

HRVATSKE KONFERENCIJE O VODAMA - PODSJETNIK

Ljudevit Tropan, dipl. ing. građ.

UVOD

Uoči održavanja **5. hrvatske konferencije o vodama** u Opatiji od 17. do 21. svibnja ove – 2011. godine, želim podsjetiti sudionike dosadašnjih konferencija, a posebno nove sudionike ove manifestacije na prethodno održane konferencije.

Tragični događaji koji su zadesili Republiku Hrvatsku – od nagovještaja u ljeti 1990. do direktne agresije Srbije i bivše Jugoslovenske narodne armije 1991. godine – bili su za dio znanstvenika i stručnjaka, koji nisu bili neposredno uključeni u obranu, snažan poticaj za pokretanje brojnih aktivnosti na znanstvenom i stručnom području. Pokretali su brojne znanstvene i stručne manifestacije koje su imale za cilj osnažiti hrvatsku samostalnost kao dio svjetske znanstvene i stručne aktivnosti.

Početak je bio u raskidanju brojnih veza s jugoslavenskim strukovnim udrugama za područja, u prvom redu, hidrotehničkih disciplina koje su, između ostaloga, izdavale i stručne časopise (*Vodoprivreda* i *Voda i sanitarna tehnika*). Većina hrvatskih strukovnih društava, koja se bave vodama, zatražila su i bila primljena, kao samostalna, u europska i međunarodna strukovna udruženja.

Slijedom navedenih početnih aktivnosti krenulo se s organizacijom stručnih skupova, a posebno treba istaknuti inicijativu i početak izdavanja časopisa *Hrvatske vode*, za koji je ulogu izdavača preuzela tvrtka Hrvatska vodoprivreda (danas Hrvatske vode), budući da strukovna društva nisu imala financijsku osnovu ni organizacijske pretpostavke za preuzimanje uloge izdavača. Već od početka tih inicijativa postojala je ideja o održavanju većeg znanstveno-stručnog skupa koji bi okupio brojne znanstvenike i stručnjake iz Hrvatske koji se bave vodama na različite načine. Ideja je sadržavala potrebu i namjeru da se problemi sagledaju multidisciplinarno i da se rješavaju interdisciplinarno. Razmišljalo se i o tome da se omogući i sudjelovanje sudionicima iz drugih – u prvom redu europskih zemalja – tj. da skup bude hrvatski s međunarodnim sudjelovanjem.

ODRŽANE KONFERENCIJE

Vođeni tom idejom inicijatori su organizirali sastanak i započele su pripreme za **1. hrvatsku konferenciju o vodama**. Organizatori su bili devet strukovnih društava i Hrvatski komitet za suradnju s Međunarodnim hidrološkim programom (na kraju ovog prikaza navedeni su svi organizatori i članovi odbora tijekom prethodnog razdoblja). Formirani su Znanstveni i Organizacijski odbori. Konferencija je održana u još uvijek napadima ugroženom **Dubrovniku**, koji predstavlja dio svjetske kulturne baštine UNESCO-a, **od 24. do 27. svibnja 1995. godine**. Pokrovitelji konferencije bili su: UNESCO, Ministarstvo znanosti i tehnologije, Državna uprava za vode, Državna uprava za zaštitu okoliša, a najveći podupiratelj bila je tvrtka Hrvatska vodoprivreda – danas Hrvatske vode. Održavanje konferencije prepoznali su i različiti sponzori i donatori dajući potporu i predstavljajući sudionicima konferencije svoje proizvode i usluge.

Za Dubrovnik i Dubrovčane održavanje konferencije u ranjenom Gradu bila je naznaka oporavka i nade u uspostavu željenog mira. Konferencija je održana u hotelu President na Babinom Kuku i sudionici su bili prvi gosti u tek obnovljenom hotelu nakon agresije i boravka izbjeglica i prognanika u razdoblju od 1991. godine. Dio programa održavao se i dodatno osnažio nadu u povratak normalnog života u ranjeni Grad. Dio sudionika osjetio je neposredno još uvijek postojeću opasnost od napada agresora prigodom povratka za Zagreb iz Zračne luke u Čilipima. Oglašena je uzbuna i odlazak u sklonište te odgođen let što je bilo tvorno upozorenje na i dalje ratno stanje.

Na konferenciji je sudjelovalo više od 370 sudionika (od toga 20 iz inozemstva – Velike Britanije, Danske, Slovenije i Bosne i Hercegovine), a bilo je prezentirano 112 referata od ukupno 190 autora i koautora. Dvoje pozvanih predavača – iz Austrije i Švicarske naglasili su međunarodni karakter prethodno najavljene hrvatske konferencije. Osnovna tema konferencije bila je: **Održivi razvoj i upravljanje vodama, uz 9**

podtema. Osim konferencijskog radnog dijela priređeni su stručni obilasci područja Konavala, rijeke Omble, Malostonskog zaljeva i delte Neretve. Sudionici konferencije upoznali su se sa stanjem, rješenjima i problemima u gospodarenju vodama na tom području, ali i posljedicama ratnih razaranja tijekom agresije na Hrvatsku. Dojmljivo je bilo nastojanje domaćina s područja Dubrovačko-neretvanske županije da obnove, ali i razviju hidrotehničke sustave i objekte, kao i cjelokupnu infrastrukturu i gospodarstvo.

Uz radni dio konferencije bili su priređeni i vrijedni kulturni sadržaji – muzički i folklorni nastupi te tri izložbe fotografija. Vrijednost konferencije povećalo je

objavljivanje zbornika (dvotomnog) na ukupno 1136 stranica. Rad se odvijao u plenumu uz pregleda radova izvjestitelja za pojedine podteme te završnu raspravu na Okruglom stolu. Cjelokupne intenzivne aktivnosti tijekom konferencije, nastojanje i rezultati rada svih organizatora, pokrovitelja i sponzora stvorile su poticajnu i dobrohotnu atmosferu. Ostvareni su brojni novi kontakti među sudionicima, a obnovljeni i učvršćeni prethodni.

Ocijenjeno je da treba nastaviti sa započetom aktivnošću i da u primjerenom ritmu treba nastaviti s održavanjem konferencija. Postojala je dilema o mjestu održavanja konferencije – da li stalno u Dubrovniku ili diljem Hrvatske?



Dilema je riješena već 1999. godine, kad je prethodno najavljena i dijelom organizirana konferencija iz Pule bila preseljena u Dubrovnik, nakon napada snaga NATO-a na Srbiju. Bio je to znak dokazivanja svojevrstne hrabrosti i potrebe davanja podrške gradu Dubrovniku. **Druga konferencija je održana od 19. do 22. svibnja 1999. godine**, a broj sudionika bio je relativno manji od očekivanog – ukupno 220, od toga 15 iz inozemstva (iz Francuske, Danske, Švedske, Makedonije, Slovenije i Bosne i Hercegovine).

Osnovna tema bila je : *Hrvatske vode – od Jadrana do Dunava* i uz raznolikost šest podtema, kao i uglednih pet pozvanih predavača iz inozemstva i Hrvatske bila je garancija dobre konferencije. Broj organizatora povećao se s novim društvima i udrugama, dok su pokrovitelji bili: UNESCO, Ministarstvo znanosti i tehnologije, Državna uprava za vode i Hrvatske vode, a brojne tvrtke bili su sponzori i donatori. Zbornik je objavljen kao jedinstvena

knjiga na 1142 stranice s 147 referata (5 pozvanih predavanja) od 363 autora i koautora. Uz plenumski način rada s pregledom radova pojedine podteme koje su podnosili izvjestitelji, te dio izabranih usmenih izlaganja, bila je organizirana i poster sekcija na kojoj je predstavljen 51 poster.

Zaključci i preporuke konferencije upućeni su na adrese pokrovitelja, nadležnih državnih institucija, sponzorima i upravnim tijelima organizatora. Istaknuta je potreba obavještanja stručne i posebno šire javnosti s rezultatima i tematikom konferencije.

Konferencija je održana u obnovljenom hotelu Excelsior. Stručno putovanje bilo je na otok Mljet uz upoznavanje s problematikom vodoopskrbe Elafitskih otoka i s ljepotom i značenjem Nacionalnog parka Mljet, a tijekom konferencije organiziran je i obilazak grada Dubrovnika. Na kraju konferencije najavljena je iduća – u Osijeku 2003. godine.



Osijek je bio domaćin 3. hrvatske konferencije o vodama od 28. do 31. svibnja 2003. godine. Tema konferencije bila je: *Hrvatske vode u 21. stoljeću*, i bila je usmjerena k viziji i strategiji upravljanja vodnim resursima i gospodarenju vodama u novom stoljeću. Osim četiriju pozivnih referata bilo je još i šest podtema sa 140 rada. Organizatori su ostvarili na konferenciji svojevrsni slavonski «štih». Dio od više od 300 sudionika (od toga 25 iz inozemstva – iz Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije i Crne Gore, Mađarske, Rumunjske, Makedonije i Njemačke) bio je po prvi put u Slavoniji i Osijeku. Pokrovitelji su bili Ministarstvo javnih radova, obnove i graditeljstva, Ministarstvo znanosti i tehnologije, Državna uprava za vode i Državni hidrometeorološki zavod, dok su Hrvatske vode bile glavni donator.

Konferencija je održana na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta Josip Juraj Strossmayer u Osijeku. Treba napomenuti da je prethodno u Osijeku u lipnju 1998. godine na Ekonomskom fakultetu održana i vrlo uspješna XIX. konferencija podunavskih zemalja o

hidrološkim prognozama i hidrološkim osnovama u upravljanju vodama (s 220 sudionika iz 18 zemalja). Ostvarena je mogućnost korištenja prostora za rad u plenumu i sekcijama te za poster sekciju, predstavljanje sponzora, dijela društava – organizatora i izložbu knjiga i publikacija objavljenih na hrvatskom jeziku od 1990. do 2003. godine.

Već tradicionalno prije konferencije bio je tiskan zbornik na 1236 stranica s ukupno 144 rada od 395 autora i koautora. Zanimanje sudionika izazvao je Okrugli stol s naslovom *Problematika vodnogospodarskog planiranja u Hrvatskoj* koji je zanimao osim hrvatskih i sudionike iz susjednih zemalja. U poster sekciji predstavljeno je 46 radova od kojih su nagrađena tri postera.

Osim radnog dijela konferencije ostvaren je i manifestacioni karakter izložbom *Sve vode blagoslivljajte Gospoda*, te otvaranjem Informacijskog panoa Hrvatskih voda u Zimskoj luci na desnoj obali Drave. Stručna ekskurzija vodila je na područje istočne Slavonije i Baranje na prirodne zanimljivosti i obnovljene vodnogospodarske objekte.



4. hrvatska konferencija o vodama održala se od 17. do 19. svibnja 2007. godine u Opatiji, poznatom hrvatskom, europskom i svjetskom kongresnom centru, u jednom od turističkih hrvatskih bisera u podnožju Parka prirode Učka, na Liburnijskoj obali. Održala se u vrijeme završetka radova na jednom od značajnijih projekata odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda Opatije i šireg područja, koji će doprinijeti daljnjem razvoju i unapređenju turističke ponude i privrede.

Tema ove konferencije bila je *Hrvatske vode i Europska unija – izazovi i mogućnosti* i bila je svojevrsna inventura dosega znanosti i struke u području gospodarenja vodama u proteklom četverogodišnjem razdoblju, ali se značajan naglasak dao i na buduće aktivnosti koje će Hrvatsku pripremiti na potpuno uključivanje u europske trendove – u području pristupa i tehnologija kao i u području primjene propisa u području voda. Rad konferencije obuhvatio je i šest podtema.

Više od 400 sudionika iz svih krajeva Hrvatske, te gostiju iz sedam stranih zemalja, u zborniku konferencije priredili su 120 referata, od toga pet pozvanih predavanja, od 270 autora i koautora na ukupno 1014 stranica. Dio radova – njih 35 bio je predstavljen u poster sekciji. Održan je i uspješan Okrugli stol s istom temom

kao i naslov konferencije. Rad konferencije odvijao se u prostorima Grand hotela – 4 opatijska cvijeta, kako u plenumu tako i u sekcijama, te prostorima u kojima su predstavljeni sponzori.

Konferencija je održana pod visokim pokroviteljstvom tadašnjeg predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mešića, te pokroviteljstvima Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa. Pozvani predavači bili su istaknuti znanstvenici iz Europe i Hrvatske. Brojni sponzori – proizvođači opreme i davatelji usluga izložili su svoje programe, a konferenciju su također podržali financijskim sredstvima brojni donatori.

Organizatori su stručni izlet priredili na područje Senja – uređaj za pročišćavanje otpadnih voda grada i Like – izvorišta rijeke Gacke i Memorijalni centar "Nikola Tesla" u Smiljanu.

Sa sigurnošću se može reći da je i ova konferencija potvrdila opravdanost i potrebu održavanja ovakvog znanstveno-stručnog skupa o području gospodarenja vodom. Posebno stoga što se na konferenciji okuplja znatan broj onih profesionalaca koji se vodama bave na različite načine u državnim i znanstvenim ustanovama te tvrtkama koje projektiraju, izgrađuju, opremaju i održavaju vodne

sustave i objekte. Održane konferencije predstavljaju poveznice između znanstvenika i stručnjaka iz Hrvatske i europskog okruženja.

Vrijednost i važnost voda jest velika, a predviđa se da će biti još veća. U prenošenju saznanja o postignutim uspjesima, dilemama koje postoje, planovima koji se predviđaju – nužno je i potrebno međusobno se informirati znanstvenicima i stručnjacima. Međutim i najširoj javnosti treba predstaviti svu kompleksnost problematike i opravdati djelovanje pojedinaca u ustanovama i tvrtkama.



Porezni obveznici su vrlo važna kategorija koja ima pravo i interes za dobro, najbolje gospodarenje vodom. Stoga ostaje obveza organizatora naći primjerene mogućnosti za prijenos informacija o rezultatima konferencije široj javnosti uz pomoć novinara.

Za očekivati je da će hrvatske konferencije o vodama biti i ostati tradicionalni glavni nacionalni skup o vodama. Do sada dostignuta kvaliteta konferencija bit će izazov svim budućim organizatorima i sudionicima i treba vjerovati da će biti i premašena. ■



DODATAK

POPIS ORGANIZATORA I ČLANOVA ZNANSTVENIH I ORGANIZACIJSKIH ODBORA

Tijekom razdoblja od 1995. godine i održavanja 1. hrvatske konferencije o vodama kao organizatori se udružuju sljedeća strukovna društva i udruge:

- Hrvatsko hidrološko društvo,
- Hrvatsko društvo za odvodnju i navodnjavanje,
- Hrvatsko društvo za zaštitu voda,
- Hrvatsko društvo za velike brane,
- Hrvatsko društvo (danas – savez) građevinskih inženjera,
- Hrvatsko geološko društvo,
- Hrvatsko geografsko društvo,
- Hrvatsko meteorološko društvo,

– ova društva sudjelovala su kao organizatori svih četiriju konferencija.

Kao organizatori su na pojedinim konferencijama sudjelovale i druge ustanove, udruge i strukovna društva:

- Hrvatski komitet za suradnju s Međunarodnim hidrološkim programom UNESCO-a,
- Hrvatsko društvo kemijskih inženjera i tehnologa,
- Hrvatska udruga za promicanje skrbi o prostoru,
- EURO COST – hrvatska udruga,
- Ekonomski fakultet Osijek,
- Građevinski fakultet Osijek,
- IWA Croatia,
- Hrvatsko biološko društvo,
- Hrvatsko ekološko društvo,
- Hrvatsko ihtiološko društvo,
- Hrvatsko tloznanstveno društvo,
- Hrvatska udruga za sanitarno inženjerstvo.

U ostvarenju priprema i samih konferencija sudjelovali su brojni hrvatski znanstvenici i stručnjaci dajući inicijative i doprinose kako u sadržajnom tako i organizacijskom smislu. Tijekom razdoblja od 16 godina članovi tijela konferencije – Znanstvenih i Organizacijskih odbora bili su (navode se redom):

- Ognjen Bonacci, Ljudevit Tropan, Josip Marušić, Božidar Biondić, Zdravko-Mihael Doliner, Krešo Pandžić, Josip Rupčić, Tomislav Šegota, Kosta Urumović, Marijan Vodopija, Dragutin Mihelčić, Andrija Bognar, Božidar Deduš, Dragutin Gereš, Vladimir Goatti, Salih Hrustić, Ivo Iličić, Janja Milković, Branko Pejaković, Josip Rubinić, Franjo Vančina, Ante Barić, Božena Čosović, Marjana Gajić-Čapka, Zvonko Gržetić, Jure Margeta, Antoineta Požar-Domac, Marko Pršić, Nenad Smodlaka, Dušan Trninić, Damir Viličić, Adam Benović, Baldoslav Šundrica, Josip Horvat, Danko Holjević, Stjepan Kamber, Zlatica Kozarac, Darko Mayer, Nevenka Ožanić, Mladen Petrićec, Davor Romić, Željko Turkalj, Tatjana Vlahović, Ranko Žugaj, Silvio Brezak, Darko Brnić-Levada, Gorana Čosić-Flajsig, Zoran Đuroković, Marko Josipović, Siniša Maričić, Milan Mesić, Zvonimir Pintarić, Mirjana Švonja, Zdenko Tadić, Vesna Zobundžija, Danko Biondić, Nenad Domijan, Davor Malus, Zlatko Mihaljević, Siniša Širac, Lidija Tadić, Marko Čorić, Željko Mažar, Ervino Mrak i Ivica Plišić.